

Hevosten hyvinvointi ja valvonta

Läänineläinlääkäri Inna Ilivitzky

Aluehallintovirasto

Eläinsuojelulainsäädäntöä

- Eläinsuojelulaki ja asetus
- MMM:n päätös 14/EEO/1998 hevosten pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista
- Laki eläinten kuljetuksesta
- Nisäkäs ja lintulajeihin kuuluvien tuotantoeläinten lopettamiselle asetettavat vaatimukset
 - Eläinten teurastamiselle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset

Lisää säädöksiä

- Eläintautilainsäädäntö
- Elintarvikelainsäädäntöä
- Lääkitys;
- Tunnistusasiakirjat teurastamista varten
- Ketjuinformaatio
- Asiaa hevosen hävittämisestä

Tärkeitä linkkejä

- www.evira.fi;
- www.evira/elaimet ja
terveys/hyvinvointi/hevoset/tavoitteena terve
ja hyvinvoiva hevonen
- www.hevostietokeskus.fi
- www.hippos.fi
- www.hippos.fi/hyvinvoiva hevonen/hevosen
poisto/vas.: teurastamot ,kuljettajat
- hevosklinikat

Lainsäädännön ”tie”

- EU:n direktiivit ja asetukset
- Lausuntoja ,mielipiteitä: eduskunnan iso- ja maatalousvaliokunta; eläinsuojelu - eurogroup
- ”implementointi” suomen lainsäädäntöön : valmistelee MMELO(käyvät kokouksissa Brysselissä)
- Eduskunta
- Pitää olla yhtä tiukka, saa olla tiukempi

Suomen eläinsuojeluorganisaatio

- MMELO: valmistelee lainsäädäntöä(eduskunta hyväksyy)
- Korkein eläinlääkintäviranomainen
- EVIRA: ohjaa ja valvoo eläinsuojelutoimintaa ,mutta toistaiseksi EVIRA: lla ei ole tarkastusoikeutta

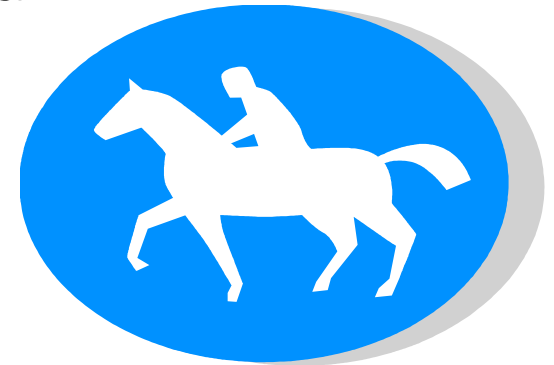
Eläinsuojeluviranomaiset

- ”Läänineläinlääkärit”,
”uudet” valvontaeläinlääkärit
aluehallintovirastoissa : kaikki
eläinsuojeluviranomaisen oikeudet + mm.
uhkasakon asettaminen; ilmoitusvaraisen
toiminnan kieltäminen
- Kunnaneläinlääkäri; terveystarkastaja
- Poliisi, ainoa joka saa mennä lukkojen
pysäyttää maantiellä eläinkuljetuksen

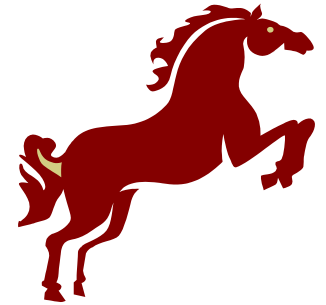

Muita eläinsuojelutoimijoita

- Aluehallintoviraston(ent. läänin) valtuuttama eläinsuojeluvalvoja: neuvoja, tarkastuksia - mutta ei kotirauhan piiriin
- SEY: n vapaaehtoinen eläinsuojeluvalvojat voivat antaa neuvoja,(raportoida viranomaisille) , periaatteessa yksityishenkilöitä

Miten pidetään hevosta hyvinvoivana?

- Eläinsuojelulaki ja asetus: yleisiä ohjeita: pitopaikka, hoito, kohtelu, sairas tai vahingoittunut eläin, *§25 ilmoituksen - varainen toiminta*, eläinsuojeluviranomaiset, uhkasakot ja seuraamukset
- MMMp hevosten pidolle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset: hevoset, ponit, aasit
tarkat ohjeet: pitopaikalle ja hoidolle

Miten pidetään hevosta hyvinvoivana; jatkuu

- Hyvät ohjeet esitteessä: Tavoitteena terve ja hyvinvoiva hevonen:
- Pitopaikka vaatimukset, ylimeno aika 2014,niille jotka olivat jo toiminnassa 1.1.2001,uusille vaatimukset heti voimassa
- Ohjekirjassa suositukset kursiiivilla
- Vaatimuksia pitopaikalle; laitteet ja välineet, ulkotarha ja laidun ,hevosen hoito, hevosen lopetus, eläinsuoja tilavaatimukset(mitat)

Miten pidetään hevosta hyvinvoivana

- Eläintautilaki: yleisiä säädöksiä; todetun taudin tai epäilyn johdosta suoritettavat toimenpiteet, eläintautien ennalta ehkäiseminen
- Käytännössä yksityinen hevoseläinlääkäri ilmoittaa kunnaneläinlääkärille joka ilmoittaa läänineläinlääkärille ,joka neuvottelee EVIRA:n kanssa ja johtaa vastustustyötä.

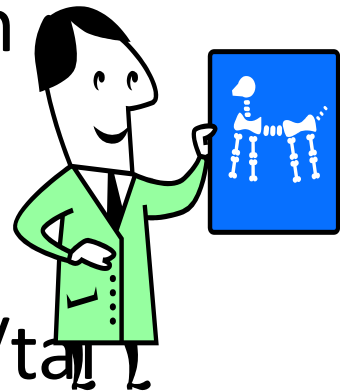
Miten pidetään hevonen hyvinvoivana, jatkuu

- Tällä hetkellä ei varsinaisia vaarallisia hevostauteja suomessa
- Kuukausittain ilmoitettavia: hevosinfluenssa, pääntauti, virusarteriitti ja abortti: eivät edellytä lakisääteistä tallin karanteenia mutta hyvä neuvotella eläinlääkärin kanssa vapaaehtoisesta karanteenista
- Salmonellaa esiintyy myös hevosissa aika ajoin: kiireellinen ilmoitettava; virkaeläinlääkäri hoitaa

Miten pidetään hevonen hyvinvoivana jatkuu

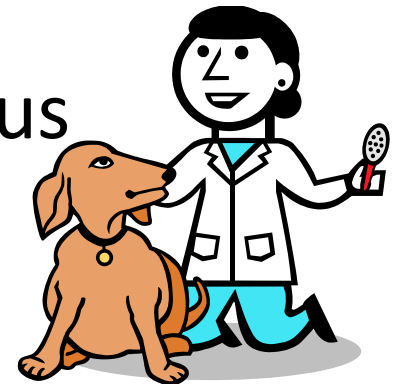
- Kunnalla velvollisuus tarjota eläinlääkäriapua 24/7
- Päivisin kunnaneläinlääkäri tai yksityinen hevoseläinlääkäri
- Öisin ja viikonloppuisin päivystävä eläinlääkäri(kunnan päivystysnumero ja/tai KEL:n vastaajassa tiedot
- 24/7 päivystäviä hevosklinikoita :HYELTDK,H:ki
- Hyvinkään hevosklinikka

Uusi eläinlääkintähuoltolaki

päivystys

- Aluehallintovirastot ohjaavat
- Suuremmat alueet : maakunta (subventiot) yleensä 2 suurelainpäivystäjää
- Call -centerit ohjaa oikealle eläinlääkärille
- Eriytetty pien- ja suurelain (hevokset kuuluvat siihen) päivystys
- Sopimus erikoisklinikan kanssa - ehdotus kumoon
- Tällä hetkellä kunnat neuvottelevat

Ilmoituksenvarainen toiminta (Esl §25)

- Ilmoitus aluehallintovirastolle ammattimaisesta tai muutoin laajamittaisesta hevosten pidosta: myyminen, välittäminen, vuokraaminen, kasvattaminen, valmentaminen, hoidettavaksi ottaminen - jos on 6 tai enemmän hevosta: ravitalli, valmennustalli, ratsastuskoulu, vuokratalli tai muu vastaava ammattimainen tai laajamittainen seura tai harrastuseläinten pito

Ilmoituksenvarainen ...jatkuu

- Ilmoitus tehtävä aluehallintovirastoon 30 vrk ennen aloittamista ja 14 vrk ennen lopettamista -
- Lomakkeet AVI: n nettisivuilla(lomakkeet)
- Toimijan pidettävä luettelo eläimistä
- ESAVI .n yleinen käytäntö: ilmoitus tulee, Lel laittaa tiedoksi KEL :lle,joka tekee tarkastuksen
- Läänineläinlääkäri mahdollisuus kieltää toiminta(Esl §25)

Hevosrekisteri: Hippoksen hevospassi

- Jokaisella hevosella - suomessa syntyneillä tai maahantuoduilla oltava tunnistusasiakirja (rekisteritodistus tai passi, Suomen Hippoksen sivuilla hyvät ohjeet) (EU:n asetus 1.7.2009)
- Tunnistusasiakirjaan merkittävä mm. kaikki lääkitykset (osa johtaa 6kk teurastamiskieltoon, osa elinikäiseen)

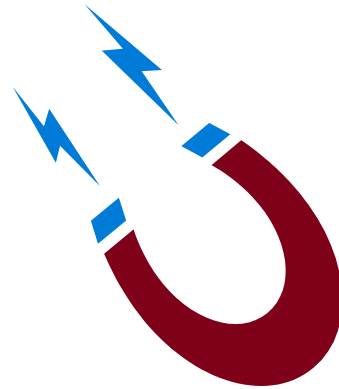
Hevospassin käyttö

- Teurastamot eivät saa ottaa vastaan tunnistamatonta hevosta, mutta toistaiseksi kelpaa myös tunnistusasiakirjat
- Oltava mukana , jos hevonen toimitetaan teurastamolle(kopio ei kelpaa)
- Kilpailut, näyttelyt,(rokotukset ajan tasalla)
- Lääkitys pitää aina merkitä, aina mukaan myös eläinlääkärille (muuten vaara että ”vaarallisia” aineita joutuu elintarvikeketjuun)

Hevospassin käyttö , jatkuu

- Lääkitys pitää aina merkitä, aina mukaan myös eläinlääkärille (muuten vaara että ”vaarallisia” aineita joutuu elintarvikeketjuun

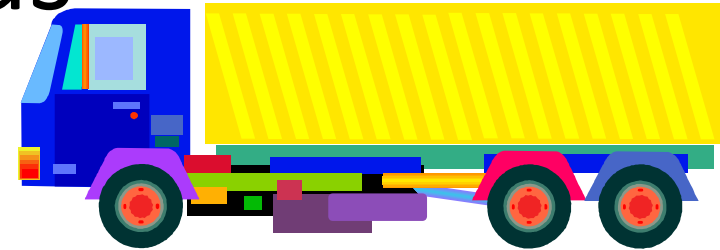

Ketjuinformaatio

- Alkutuotantoasetus 134/2006
- Hevosen omistajan tai tallinomistajan annettava teurastamolle asetuksessa mainittuja tietoja teuraaksi menevästä hevosesta
- Tiedot annettava teurastamon pyytämällä tavalla
- Kaavakemalli, jossa tarvittavat tiedot on esim. Hippoksen sivuilla

Eläinkuljetus

- Eläinkuljetustoiminta vaatii aluehallintoviraston luvan (kunta jossa toiminta on rekisteröity on kotipaikka)
- Kuljetusajoneuvo tarvitsee hyväksymisen aluehallintovirastolta (tarkastus LEL tai KEL)
- Eläinkuljettaja (ammattimainen) tarvitsee pätevyystodistuksen (koulutus, tentti,)
- Poikkeus: vain 1 eläin, alle 65 km; harrastetoiminta:

Eläinkuljetus jatkuu

- Poliisi valvoo maantiellä(LEL mukana)
- Tarkastuseläinlääkäri teurastamolla
- Ulkomailla tiukemmat säännökset hevoskuljetukselle(esim. Tanskassa ravit on aina kaupallinen toiminta)
- Jos käy ulkomailla kannattaa hakea eläinkuljetuslupa

Hevosen lopetus ja hävittäminen

- Hevosen saa lopettaa asiaa taitava henkilö(esim. metsästäjä ampumalla hevonen)
- Hevosen usein lopettaa eläinlääkäri lääkkeillä(ensin rauhoittavat ja sitten)lopetuslääkkeet.
- Hevonen voidaan teurastaa mikäli ei ole lääkitysvaroaikoja. Suuret teurastamot eivät ota, Suomessa vain 8 teurastamoja jotka ottavat hevosia (katso linkit)

Hevosen hävittäminen

- Hauta omalle maalle - mikäli kunnan ympäristön suojelusäännökset sallivat
- Kaatopaikalle , mikäli siellä on hyväksytty hautauskuoppa(vrt . yllä)
- Polttaminen laitoksessa, Mäntsälä, Honkajoki ja Kaustinen(Finndest Protein)teuraskuljettaja lista Hippoksen nettisivulla

Nykypäivän ongelmia hevosenpidossa

- teurastaminen: ”jopparit” keränneet ”poistettavia” hevosia, vieneet mm. Liettuaan Puolaan teurastettavaksi (lainvastaisesti)
- Ikuisuus eläinsuojelutapauksia -”itsevarmoja hevoskerääjä hörhöjä” -juristit apuna, uhmaavat viranomaisia - syyttäjät eivät nosta syytettä
- Täysin ”hevostaidottomat” henkilöt hankkivat hevosia

Ongelmat... jatkuu

- Vanhemmat hankkivat lapsilleen halvan hevosen, hevonen halpa, hevosenpito kallista(H: ki 6-700€/kk Pirkanmaalla 4-600€/kk tallipaikat + kengitykset, eläinlääkärikulut , ym.
- Ennen kesäkissoja –nykyään kesähevosa
- Nuoret joko perheelliset tai yksinhuoltajat lapsineen , päihde ym. ongelmia -mopo karkaa
- Kaatoluokka:ahneet,häikäilemättömät,uupuneet,päihdeongelmaiset,mielenterveysongelm.

Ratkaisu ongelmiin: hyvä yhteistyö

- Eläinsuojeluvalvojat ,hevosjalostuspiirin asiantuntijat(?),yksityiset hevoseläinlääkärit,
- Ilmoitus KEL: lle(terveystarkastajalle)
- Virka apua poliisilta
- Yhteistyö tarvittaessa kunnan ympäristösuojeluväen kanssa, sosiaaliviranomaisten kanssa
- Avunpyyntö/siirto AVI: en valvontaeläinlääkärille

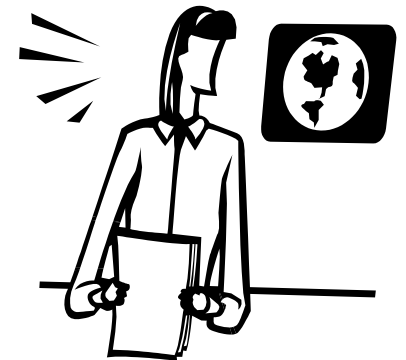
Hyvä yhteistyö..... jatkuu

- AVI: en valvontaeläinlääkärit voivat asettaa uhkasakkoja; kieltää ilmoituksenvaraisen toiminnan(Esl §25)
- Rikosilmoitus (kaikki voivat sen tehdä)
- Poliisi siirtää tarvittaessa syyttäjälle(tällä hetkellä heikoin lenkki, ei eläinsuojeluun erikoistuneita syyttäjiä

Media, julkisuus , koulutus

- Media ja julkisuus voi joskus olla hyvästä,
- Usein ”pahasta”: ”puolueellista” tietoa: eläimiä rakastavat vastaan ”ilkeät viranomaiset”
- TV ohjelmia voi leikata sopivaksi
- Ehdottomasti parasta levittää tietoa: ennalta ehkäisyä
- Tällaiset kurssit/seminaarit erinomaiset!

• KIITOS!

